

ORD25 PROGRAM

Mandag den 22. september 2025

09:00-10:00	Registrering og morgenmad
10:00-10:30	Velkomst, sang og åbning af dag 1 på Ord25 ved <i>Uddannelsesforbundet og Styrelsen for Undervisning og Kvalitet</i>
10:30-11:20	<p>Om stavning og staveundervisning <i>Holger Juul, ph.d., lektor ved uddannelsen i audiologopædi og leder af Center for Læseforskning på Københavns Universitet</i></p> <p>Det danske skriftsprog kan være svært at få styr på – både for begyndere og for viderekomne. Præsentationen ser nærmere på de vanskeligheder, der ligger i at blive fortrolig med ordenes stavemåde, og tegner et billede af, hvad de seneste års forskning kan fortælle os: Hvordan skal staveundervisning gribes an, hvis den skal komme elever og kursister til gode?</p> <p>(Forskningsundersøgelser og praksisinspiration)</p>
11:20-11:40	Pause, strække ben
11:40-12:30	<p>Revisiting the definition of dyslexia <i>Hugh W. Catts, ph.d., professor, Florida State University</i></p> <p>This presentation will explore key issues in defining dyslexia. It will address the dimensional nature of word reading and spelling abilities, as well as the role of instruction and supplemental intervention. A multifactorial causal model will then be introduced, outlining risk and resilience factors linked to dyslexia, and the challenges this model poses for its diagnosis. This will be followed by an examination of the limitations of exclusionary criteria related to intelligence and environmental influences. The presentation will also cover the need to consider the adverse effects of dyslexia on academic performance, psychosocial development, and overall quality of life. Lastly, reference to the importance of early detection and intervention to mitigate the negative outcomes associated with dyslexia will be considered.</p> <p>(Forskningsundersøgelser og praksisimplikationer)</p>
12:30-13:30	Frokost
13.30-14.30	<p>Skriftsprogsvanskeligheder hos elever med ADHD <i>Eva Theilgaard Brink, lektor ved Læreruddannelsen, Københavns Professionshøjskole. Cand.mag. i lingvistik</i></p> <p>Der ses et betydeligt overlap mellem elever med ADHD og skriftsprogsvanskeligheder. 15 %-40 % af elever med ADHD har også vanskeligheder med læsning og skrivevanskeligheder kan ses hos op mod tredjedele af elever med ADHD.</p> <p>ADHD er kendetegnet ved vedvarende udfordringer med opmærksomhedskontrol og/eller hyperaktivitet-impulsivitet, hvilket påvirker de eksekutive funktioner som planlægning, inhibition og selvmonitorering. Især opmærksomhedsvanskeligheder er forbundet med læseforståelsesvanskeligheder, også selvom der ikke er tegn på vanskeligheder med at afkode ord. Ligeledes er arbejdshukommelse og opmærksomhedskontrol associeret med udfordrede skrivefærdigheder.</p> <p>Relativt få internationale studier undersøger, hvordan praksis kan tilrettelægge en god skriftsprogsvudviklende undervisning under hensyntagen til elevens ADHD-relaterede forudsætninger, og i dansk sammenhæng er der ikke udført undersøgelser af, hvordan praksis håndterer elever med begge udfordringer, når de skal støttes i deres skriftsproglige udvikling. Oplægget vil derfor have følgende tre formål: 1) at redegøre for allerede eksisterende undersøgelser om målgruppen, der kan være af direkte relevans for praksis, 2) at pege på, hvilke spørgsmål vi i dansk kontekst har brug for at få mere viden om, og 3) at udlede hypoteser om gode praksistiltag gennem syntese af de to områders evidens hver især.</p> <p>(Forskningsundersøgelser og praksisinspiration)</p>

14:30-15:00	Pause, kaffe og kage				
	Grundskole	Grundskole og unge	Grundskole og unge	Unge og voksne	Unge og voksne
15:00-16:00	<p>Tema 1A Kan målrettet undervisning i opmærksomhed på sætningers betydning forbedre skoleelevers forståelse af talt og skrevet sprog? <i>Rikke Vang Christensen, lektor i børnelogopædi ved Institut for Nordiske Studier og Sprogvidenskab, Københavns Universitet</i> <i>Martin Hauerberg Olsen, lektor i sprog- og læseundervisning ved Københavns Professionshøjskoles Videreuddannelse</i></p> <p>Forståelsen af sætningers betydning er et vigtigt element i forståelsen af talt og skrevet sprog. På dansk udleder vi i høj grad sætningers bogstavelige (syntaktiske) betydning via ordrækkefølgen, jf. "Martin som hjalp Rikke kunne godt lide kaffe" vs. "Martin som Rikke hjalp kunne godt lide hunde".</p> <p>I forskningsprojektet "The making of stronger readers: the role of syntactic proficiency in understanding texts" udviklede vi et dansk materiale baseret på Susan Ebbels' tilgang shape coding© til at analysere og identificere sætningers betydningselementer (fx 'hvem der hjalp' i eksemplerne herover). Materialet blev brugt i en træningsundersøgelse blandt elever i 5. klasse med milde til svære sprogforståelses-vanskeligheder.</p> <p>I oplægget præsenterer vi undersøgelsen og diskuterer mulige veje i fremtidig undervisning.</p> <p>(Forskningsundersøgelse og praksisinspiration)</p>	<p>TEMA 2A Udvikling og afprøvning af ordblindetest til elever med begrænset dansk ordforråd <i>Anna Stenberg Gellert, seniorforsker, ph.d., Center for Læseforskning</i></p> <p>Ved Center for Læseforskning har vi udviklet og afprøvet en udvidet, elektronisk udgave af en dynamisk afkodningstest, som i forvejen anvendes i papirudgave til undersøgelse af voksne indvandrere ved mistanke om ordblindhed. I projektets hovedundersøgelse gennemførte 426 elever den elektroniske dynamiske afkodningstest samt flere test af afkodningsfærdigheder og ordforråd. Et år efter gennemførte vi en opfølgende undersøgelse. Undersøgelsen viste bl.a., at den dynamiske test som forventet er mindre afhængig af elevers danske ordforråd end den nationale ordblindetest er, og at den dynamiske test særligt blandt elever med begrænset dansk ordforråd er god til at forudsige udviklingen i afkodningsfærdigheder. Den videre proces og tidspunkt for udgivelse af nyt testmateriale afhænger af BUVM.</p> <p>(Forskningsundersøgelse)</p>	<p>TEMA 3A Overgangsvejledning - Styrkede overgange fra grundskole til ungdomsuddannelse for unge med ordblindhed <i>Iben Lykkebo, Inger-Lise Petersen og Trine Gandil, lektorer, Københavns Professionshøjskole</i></p> <p>I oplægget præsenteres foreløbig viden fra projektet "Styrkede overgange fra grundskole til ungdomsuddannelse for unge med ordblindhed", hvor målet er, at ordblinde unge mestrer egen ordblindhed og støttes i uddannelsesvalg. Vi præsenterer nedslag fra:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fase 1: Kortlægning af eksisterende overgangsvejledning; litteraturstudie og samtaler med forældre, ordblinde unge, KUI-vejledere og andre fagprofessionelle. - Fase 2: Udvikling og afprøvning af materialer og redskaber der skal styrke vejlednings- og samarbejdsindsatsen. - Kommende faser: Genafprøvning og opskalering. <p>Kom og mød andre der interesserer sig for denne overgang, hør om de foreløbige materialer, og giv dit besyv med.</p> <p>Projektet er bevilget af Egmont Fonden og udføres i samarbejde mellem uu-vejledningen i Frederiksberg og Aalborg kommune, KP og NVOL og løber fra aug. 2024 - dec. 2027.</p> <p>(Praksiskortlægning og praksisinspiration)</p>	<p>TEMA 4A Digitale Læremidler til Læsning 2.0 <i>Jens Hoelgaard, stabschef for uddannelse, AMU Nordjylland</i> <i>Duong Cung, konsulent & IT pædagogisk coach, AMU Nordjylland</i></p> <p>Oplægget giver et indblik i AMU Nordjyllands arbejde med projekt "Digitale Læremidler til læsning 2.0", som er støttet af Børne- og Undervisningsministeriets udlodningsmidler til undervisning 2022.</p> <p>Projektet omhandler læsesvage og ordblinde elever/kursisters muligheder for bedre læring af faglige tekster ved hjælp af digitale læseguides.</p> <p>AMU Nordjylland har gennem projektet udarbejdet 80 digitale læseguides til AMU Nordjyllands erhvervsuddannelser. Oplægsholderne vil give en introduktion til baggrunden for projektet, vores arbejde med målgruppen og organisering af projektet samt tilblivelsen herunder vores samarbejde med Center for Faglig Læsning og Skrivning.</p> <p>Oplægget krydres med eksempler fra de 80 læseguides samt erfaringer fra udvikling og afprøvning af materialerne.</p> <p>(Praksisinspiration)</p>	<p>TEMA 5A "Må jeg blive klogere i dit klasserum?" - et styrket samarbejde mellem læsevejledere og faglærere <i>Signe Skøt, koordinator af Læse- SkriveCentret på HF&VUC København Syd</i></p> <p>Matematik, idræt, fysik, kemi, engelsk, dansk, billedkunst, religion, samfundsfag... Ordblindhed og andre læseskrivevanskeligheder går på tværs af fag. Dette oplæg sætter fokus på, hvordan man kan styrke elevernes læring i de forskellige faglige arenaer. Én af nøglerne til dette er et øget samarbejde mellem læsevejleder og faglærere. Men hvor skal man begynde? Og hvordan kan man udvikle samarbejdet?</p> <p>I oplægget præsenteres konkrete eksempler på, hvordan sådan et samarbejde kan etableres. Det starter med, at læsevejlederen spørger sin kollega: "Må jeg blive klogere i dit klasserum?"</p> <p>(Praksisinspiration)</p>

16:00-16:20	Pause, strække ben og gå til næste temaoplæg				
	Grundskole	Grundskole	Unge	Unge og voksne	Unge og voksne
16:20-17:20	<p>TEMA 6A Læringsforløb for gult testede elever <i>Thomas Mose, ordblindelærer/læsevejleder, cand.pæd. i didaktik og medejer af Ordblindetræning</i></p> <p>Thomas Mose præsenterer erfaringer og resultater fra et målrettet læringsforløb for i alt 100 gult testede elever i Esbjerg Kommune. Forløbet, der er støttet af BUVM og eksternt evalueret af VIA, inkluderer et intensivt ugekursus på 30 timer, hvor eleverne arbejder med veldokumenterede (fonologiske) strategier til at forbedre deres ordlæse- og stavefærdigheder samt anvendelse af LST. Forløbet efterfølges af ugentlig mentoring i 6 måneder for at konsolidere eleverne i de lærte færdigheder. Samtidig modtager lærere og læsevejledere supervision og undervisning i at integrere strategierne i den daglige undervisning. Med udgangspunkt i konkrete cases og data giver Thomas Mose et indblik i, hvordan en struktureret indsats og et tæt samarbejde mellem skoler, forældre og mentorer kan styrke denne målgruppes faglige færdigheder og trivsel.</p> <p>(Praksisinspiration)</p>	<p>TEMA 7A Skrivesucces for elever med stavevanskeligheder <i>Helle Bundgaard Svendsen, docent og forskningsleder for Forskningsprogram for Sprog og Literacy, VIA University College</i></p> <p>I oplægget præsenterer projektleder Helle Bundgaard Svendsen 'Projekt Skrivesucces for elever med stavevanskeligheder' (2023 – 2026). Projektet er et landsdækkende projekt, der gennemføres i et samarbejde mellem landets seks professionshøjskoler og NVOL. I projektet har vi udviklet og afprøvet en skrivemetode til dansk. Den afprøves i 6. kl. på syv skoler (14 klasser). Skrivemetoden er inspireret af international forskning. Den anvendes i den almindelige klasseundervisning, men ser ud til særligt at stilladsere elever med stavevanskeligheder. Skrivemetoden har fokus på at styrke elevernes udvikling af skrive-, LST- og selvregulerende strategier. I oplægget præsenteres projektet samt tidlige resultater, ligesom I får et kig ind i skrivemetoden og udvalgte materialer.</p> <p>(Forskningsundersøgelse og praksisinspiration)</p>	<p>TEMA 8A Fart på – Faglig læsning og skrivning i værkstedsfagene <i>Bettina Buch, docent, ph.d., Professionshøjskolen Absalon</i> <i>Monica Krarup Olesen, lektor, Professionshøjskolen UCN</i></p> <p>I projekt "Fart På" har vi udviklet og afprøvet metoder til at styrke elevernes færdigheder i læsning, skrivning og fagsprog, når de arbejder med tekster i værkstedsfagene. Projektets metoder og materialer er udviklet på baggrund af en grundig forundersøgelse, der inddrager både praksis og aktuel international forskning. Dette er sket i samarbejde mellem forskere, læsevejledere og lærere fra to erhvervsskoler. I oplægget præsenteres de konkrete materialer, der er udviklet gennem projektet, og som bygger på projektets resultater. Materialerne omfatter et inspirationskatalog, planlægningsmodeller og skabeloner til undervisningen samt idéer til udvikling af praksis. Vi ønsker i vores præsentation at dele viden og inspiration, som læsevejledere kan anvende og tage med sig tilbage til deres egen praksis.</p> <p>(Praksisinspiration)</p>	<p>TEMA 9A Ordblind på ungdomsuddannelserne: Læse- og skriveguides i matematik, engelsk og dansk <i>Camilla Øhlenschlæger, underviser på hf i matematik og kemi på HF&VUC NORD</i> <i>Kathrine Jakobsen, læsevejleder og underviser på hf i dansk og religion på HF&VUC NORD</i> <i>Marlene Iona Paulsen, underviser på hf i engelsk og dansk på HF&VUC NORD</i> <i>Trine Tvilling Krøgh, læsecenterkoordinator og underviser på AVU, FVU og OBU på HF&VUC NORD</i></p> <p>I dette temaoplæg får du indblik i resultaterne af et projekt mellem Børne- og Undervisningsministeriet og HF&VUC NORD. Der vil være fokus på, hvordan læse- og skriveskabeloner i fagene matematik, engelsk og dansk hjælper den ordblinde elev i både den daglige undervisning og i eksamenssituationer. Du vil blive præsenteret for færdigudviklede skabeloner og andre øvelser, som du kan anvende i din egen fagundervisning. Er du særligt interesseret i, hvordan du får LST bedre i spil, har vi et anderledes "take" på, hvordan det kan lade sig gøre.</p> <p>(Praksisinspiration)</p>	<p>TEMA 10A Ordblindhed og DLD hos voksne – identifikation og intervention <i>Marie Wolter Bertelsen, faglig konsulent i Nationalt Videncenter for Ordblindhed og andre Læsevanskeligheder</i></p> <p>Vi ved, at der er stort overlap mellem ordblindhed og DLD. Gennem cases vises eksempler på, hvordan man i ordblindeundervisningen for voksne kan opspore og arbejde med kursister, der har begge vanskeligheder.</p> <p>Afdækning og rådgivning til voksne med DLD kan ske gennem kommunikationscentre. Der ses på, hvordan forskellige institutioner vælger at gribe det an, herunder samarbejde med udbydere af ordblindeundervisning for voksne.</p> <p>Hvordan kan vi dele erfaringer om viden og praksis på tværs af institutioner? Der gives forslag til, hvordan dette kan fremmes.</p> <p>(Praksisinspiration)</p>

17:20- 17:45	Pause, strække ben
17:45 - 20:30	Middag for deltagere tilmeldt middag i Restaurant Scandic Copenhagen, fællessang og uddeling af Notas læsevejlederpris

ORD25 PROGRAM

Tirsdag den 23. september 2025

09: 00-09:15	Velkomst, sang og åbning af dag 2 på Ord25 ved <i>Uddannelsesforbundet og Styrelsen for Undervisning og Kvalitet</i>
09:15-10:15	<p>DLD, dyslexia, and supporting language development to improve literacy <i>Suzanne M. Adlof, ph.d., professor, University of South Carolina, Department of Communication Sciences and Disorders</i></p> <p>Strong literacy skills depend on strong language skills. Although most children acquire spoken language effortlessly, language problems are often difficult to detect. Indeed, studies indicate that most of students with developmental language disorder (DLD) are not identified and do not receive language support. Although they are different disorders, DLD frequently co-occurs with dyslexia; it is also associated with reading comprehension problems even in students with fluent decoding skills. This talk will describe the longitudinal relations between spoken language and literacy development and disorders and explain how and why language difficulties are so commonly missed. Using examples from recent studies, I will discuss the rationale for directly assessing students' sentence-level language skills to improve the identification of students who need support and directly teaching sentence-level language skills to promote stronger reading comprehension and writing for all.</p> <p>I will reference research that includes children, adolescents, and young adults. However, when discussing practical issues related to assessment and instruction, I am primarily focused on the elementary and middle grades.</p> <p>(Forskningsundersøgelser og praksisimplikationer)</p>
10:15-10:45	Underholdende indslag
10:45-11:15	Pause, strække ben og gå til temaoplæg

	Grundskole	Grundskole og unge	Unge	Voksne	Tværgående
11:15-12:15	<p>TEMA 1B Tidlig opsporing og indsats mod ordblindhed <i>Dorthe Klint Petersen, audiologopæd og projektmedarbejder</i> <i>Ina Borstrøm, audiologopæd og projektmedarbejder</i></p> <p>Kan en særlig undervisningsindsats til elever i risiko for ordblindhed forebygge ordblindhed? Elever i slutningen af børnehaveklassen med forøget risiko for ordblindhed deltog i en langtidsundersøgelse finansieret af EGMONT-fonden. Undersøgelsen har fulgt over 200 elever i risiko for ordblindhed fra slutningen af børnehaveklassen til 3. klasse. Eleverne blev delt i to grupper. En gruppe deltog på små hold i et nyudviklet forskningsbaseret undervisningsforløb, mens den anden gruppe indgik som kontrolgruppe. Alle elever blev testet både umiddelbart før og efter undervisningsforløbet og er efterfølgende blevet fulgt med årlige test. Det var skolernes læsevejledere, der gennemførte undervisningsforløbet i samarbejde med elevernes dansklærere. Oplægget giver et overblik over hele projektet med fokus på undervisningsforløb og træningseffekter.</p> <p>(Forskningsundersøgelse og praksisinspiration)</p>	<p>TEMA 2B Undervisning med fokus på sprogforståelse til ældre elever i dansk kontekst – oplæg på baggrund af Suzanne Adlofs plenumoplæg <i>Rikke Vang Christensen, lektor i børnelogopædi ved Institut for Nordiske Studier og Sprogvidenskab, Københavns Universitet</i></p> <p>Dette temaoplæg tager afsæt i Suzanne Adlofs plenumoplæg og kobler pointer fra oplægget til den danske kontekst. Jeg vil fremlægge overordnede ideer til arbejdet med elevers sprogforståelse, især deres forståelse af sætninger, i almene, målrettede og særlige (individualiserede) indsatser. I oplægget skal vi også arbejde med at genfinde de overordnede ideer i konkrete aktiviteter i sprogforståelsesundervisning til ældre elever også ud over grundskoleniveau.</p> <p>(Praksisinspiration)</p>	<p>TEMA 3B Lad ChatGPT skrive og de ordblind elever redigere (og lære) <i>Kristian Georgsen, lærer Holte-Hus Efterskole</i></p> <p>Som underviser af unge ordblind har jeg afprøvet, hvordan generativ AI (især ChatGPT) kan hjælpe ordblind elever til bedre deltagelsesmuligheder i min undervisning og i deres videre uddannelse. Jeg har især haft held med at bruge ChatGPT til at fjerne skriftlighed, når den ikke er i fokus. Desuden har jeg udviklet en skrivedidaktik, som inkluderer ChatGPT både i førskrivningen, redigeringen og i korrektoren.</p> <p>(Praksisinspiration)</p>	<p>TEMA 4B Undervisning af unge og voksne med ordblindhed og dansk som andetsprog <i>Rikke Bjørnbæk, læse- og teknologikonsulent, LæseTek CSU Holbæk</i> <i>Marianne Wolffsen, læse- og teknologikonsulent, LæseTek CSU Holbæk</i></p> <p>Med udgangspunkt i vores erfaring med at undervise unge og voksne ordblind med dansk som andetsprog vil vi beskrive de særlige forudsætninger og udfordringer for denne gruppe. Vi vil vise, hvordan man kan tilrettelægge undervisningen, så der både tages højde for at arbejde med ordblindhed og med vilkåret som andetsproget. Brugen af LST-strategier vil stå centralt i eksemplerne fra undervisningen.</p> <p>(Praksisinspiration)</p>	<p>TEMA 5B En ordbog for flere: Brugerbehov og ønsker til fremtidens Den Danske Ordbog <i>Ida Flørke, redaktør ved Den Danske Ordbog og Andrea Stengaard, redaktør ved Den Danske Ordbog og sproget.dk · Det Danske Sprog- og Litteraturselskab</i></p> <p>Den Danske Ordbog (DDO) er en betydningsordbog af høj kvalitet, der kan tilgås gratis på ordnet.dk/ddo. DDO vil gerne være den foretrukne betydningsordbog for alle sprogbrugere med interesse i dansk, også for ordblind og andre med læsevanskeligheder.</p> <p>I 2024 igangsatte ordbogsredaktionen initiativet DDO for flere for at undersøge, hvordan DDO kan blive mere tilgængelig og dermed komme flere brugergrupper i møde. Som en del af dette initiativ har vi interviewet forskellige brugergrupper for at få viden om deres brug af og ønsker til DDO. Målet har ikke været at udvikle en særskilt ordbog for ordblind, men at gøre det muligt for denne brugergruppe at drage endnu mere nytte af DDO.</p> <p>I oplægget præsenterer vi resultaterne af vores undersøgelse og fremhæver perspektiver, der kan bidrage til, at DDO fortsat udvikler sig som et relevant og brugbart redskab.</p> <p>(Praksisinspiration)</p>
12:15-13:15	Frokost				

	Grundskole	Grundskole	Tværgående	Voksne	Tværgående
13:15-14:15	<p>TEMA 6B</p> <p>Ordforrådsvanskeligheder hos yngre børn – hvordan måler man kvaliteten i ordforrådet?</p> <p><i>Birgitte Dahlerup Thunbo, audiologopæd, ph.d.-studerende, Institut for Nordiske Studier og Sprogvidenskab, Københavns Universitet</i></p> <p>Afkodningen i læsning er af gode grunde i fokus i indskolingen, men sprogforståelsen har også afgørende betydning for gode læsefærdigheder. Det er velkendt, at ordforrådsvanskeligheder giver problemer med sprogforståelsen i læsning.</p> <p>Yngre børn med ordforrådsvanskeligheder er fokus for dette oplæg, som bygger på mit igangværende ph.d.-projekt om ordforrådsvanskeligheder hos danske børn med DLD. Jeg vil med baggrund i litteraturen påpege, at det ikke kun gælder om at kende mange ord, men også om at have god kvalitet i sit ordforråd. Og hvordan måler man kvaliteten i ordforrådet? Det har vi hidtil manglet et redskab til på dansk.</p> <p>I oplægget vil jeg vise, hvordan vi kan måle kvaliteten (dybden) i ordforrådet hos yngre børn med en nyudviklet ordforrådstest, og jeg vil give eksempler på ordforrådsvanskeligheder hos danske børn i indskolingen.</p> <p>(Forskningsundersøgelse)</p>	<p>TEMA 7B</p> <p>Engasjer lesekurs. Et intensivt lesekurs for elever med lave leseprestasjoner på mellomtrinnet</p> <p><i>Oddny Solheim, professor i Spesialpedagogikk og Senterleder for Kunnskapssenter for Utdanning, Universitetet i Stavanger</i></p> <p>Engasjerte lesere har god leseforståelse fordi de er opptatt av hva teksten handler om, bruker relevante strategier dersom de støter på problemer, knytter det de leser sammen med det de kan fra før og samarbeider med medelever og lærer om å skape mening i tekst. En engasjert leser er altså en aktiv leser. Dette står i motsetning til en uengasjert og passiv leser. Elever som strever med lesing, utvikler ofte en passiv leserstil. Denne leserstilen må utfordres dersom elevene skal bli aktive lesere som kobler seg på lesing og læring. I denne presentasjonen vil jeg beskrive prinsipper for engasjerende undervisning og synliggjøre hvordan disse prinsippene kan operasjonaliseres i lesekurs for elever med lave leseprestasjoner på mellomtrinnet.</p>	<p>TEMA 8B</p> <p>Pausers betydning for læsning i det analoge og digitale tekstunivers</p> <p><i>Sarah Bro Trasmundi, lektor, ph.d. fra Syddansk Universitet</i></p> <p>Pauser spiller en central rolle i læseoplevelsen i både analoge og digitale tekstuniverser og har betydning for læserens forståelse, refleksion og engagement. Min forskning undersøger, hvordan pauser fungerer som kognitiv og emotionel støtte og hjælper læseren med at bearbejde information, uanset mediet. I analoge formater, som bøger, skaber naturlige pauser en rytme, der ofte understøtter fordybelse, mens digitale formater med deres fleksibilitet kan give dynamiske pauser, som engagerer læseren på nye måder. Dog kan konstant interaktion og notifikationer i digitale medier forstyrre dybdelæsning, hvor læseren har brug for tid til at absorbere teksten. Undersøgelserne understreger værdien af bevidst design af pauser for at støtte læring og forståelse i en digitaliseret læsekultur.</p> <p>(Forskningsdata og praksisinspiration)</p>	<p>TEMA 9B</p> <p>Korte introduktionskurser på OBU og FVU</p> <p><i>Hanne Normann Michelsen, rektor, HF & VUC Klar</i> <i>Lene Meyland, vicerektor, HF & VUC Klar</i></p> <p>Aktiviteten på FVU og OBU er afhængig af både den økonomiske og den beskæftigelsesmæssige udvikling i samfundet. Lige for tiden er vores aktivitet lav, da der er højkonjunktur i Danmark. Folk kommer hurtigt i arbejde, og det smitter af på, om man synes, der er tid til ekstra uddannelse. Firmaer har mulighed for at få undervisningen placeret ude på virksomhederne, men det lykkes ikke altid at få sat undervisningen i gang. Der er travlt – ordrer skal opfyldes – og firmaerne kan ikke undvære arbejdskraften.</p> <p>Kigger vi på udbuddet af undervisning på FVU og OBU-områderne, så er der rigtig mange udbydere. Konkurrence er godt – men giver det flere borgere, der ønsker at dygtiggøre sig?</p> <p>Ikke hos os i hvert fald... Så hvor er forhindringerne?</p> <p>Har vores interne formuleringer – og ikke mindst forkortelser noget med den manglende aktivitet at gøre? Er vi så indforståede i vores uddannelsessystem, at det er svært for voksne med læse- og skrivevanskeligheder at finde rundt i vores tilbud?</p>	<p>TEMA 10B</p> <p>Fra selvbeskyttende til læringsparat - om mentalisering, motivation og følelser i læringsrummet</p> <p><i>Carina Vallentin Degn, adjunkt ved Professionshøjskolen Absalon, cand.mag. i audiologopædi, emotionsfokuseret psykoterapeut MPF og neuroaffektiv supervisor</i></p> <p>Oplægget vil introducere læringspræmisser for den ordblindevenlige undervisning ud fra den anskuelse, at følelser og motivation er tæt forbundne, og at en forudsætning for læring er, at der er ro i nervesystemet. Oplægget præsenterer en neuroaffektiv teoretisk og praksisorienteret forståelsesramme med handleanvisninger til, hvordan fagprofessionelle kan forstå og støtte de kursister, der har brug for at blive mere trygge og læringsklare i undervisningssituationer. Der lægges op til refleksion omkring selvagens og mentalisering i undervisningsrollen.</p> <p>(Praksisinspiration)</p>

		(Praksisinspiration)		<p>HF & VUC Klar har fået del i STUK's forsøgspulje for korte introducerende kurser målrettet voksne med læse- og skrivevanskeligheder. Forsøget afsluttes i september 2027.</p> <p>Her kan vi tilbyde små, hurtige kurser uden test.</p> <p>Hvordan kom vi i gang med projektet – og hvordan lykkes vi så med det?</p> <p>Det fortæller vi om på Ord25.</p> <p>Deltagerne får mulighed for at komme med konstruktive forslag i løbet af vores oplæg.</p> <p>(Praksisinspiration)</p>	
14:15-14:45	Pause, kaffe og kage				
14:45-15:50	<p>Teachers' knowledge to support literacy learning and related research <i>Shayne B. Piasta, ph.d. professor, Ohio State University</i></p> <p>Teacher knowledge regarding language and literacy – and professional learning to build such knowledge – has received increased attention. But what does the research say about what teachers should know, how knowledge relates to literacy instruction and student literacy outcomes, and how it can be supported through professional learning? In this presentation, I will review theory and evidence concerning teacher knowledge for teaching literacy. I will describe aspects of knowledge believed to be important for high-quality literacy instruction and summarize research to date concerning associations among teachers' literacy-related knowledge, classroom practices, and student literacy learning, including gaps in our current understanding. I will also share research about professional learning impacts on teachers' literacy related-knowledge.</p> <p>Hvorfor er det så svært at omsætte fra teori til praksis? <i>Louise Rønberg, lektor, Københavns Professionshøjskole</i></p> <p>Dette oplæg griber pointerne fra Shayne B. Piastas oplæg og trækker tråde ind i en dansk kontekst. Underviseres viden om læsning og skrivning er afgørende for, at de kan støtte elever og kursisters læse- og skrivekompetence bedst muligt. Samtidig er indsigt og viden ikke bare noget, der automatisk flyder over i underviserens praksis. Oplægget vil koble forskningen i professionsudvikling med begrebet praksisteori og skabe mulighed for refleksion over betingelserne for udvikling af læse- og skrive-praksisser i Danmark.</p> <p>(Fokus på at inspirere praksis til refleksion og handling med afsæt i forskning)</p>				
15:50-16:00	Tak for denne gang! ved <i>Uddannelsesforbundet og Styrelsen for Undervisning og Kvalitet</i>				